

Ordonnantie tegen het gebruiken van bloed bij het raffineeren van suiker vast, inhoudende de volgende bepaling:

„Niemand vermag in het rafineren van suykeren eenig bloed te gebruiken, op de boete de eerste mael van seshondert guldens, de tweede mael van duysent guldens, en verbod van neringe voor altoos”.

Dergelijke voorschriften worden niet gegeven, of het misdrijf moet reeds vaak zijn voorgekomen, waaruit men wel tot het aanwezig zijn van een groot aantal raffinaderijen mag besluiten.

In 1734 werd de raffinaderij Van Oordt opgericht, waarop ik straks uitvoeriger terugkom.

18 November 1769 sluiten Cornelis Post, Cornelis van der Pot en Jacob van der Pot „een contract van compagnieschap bestaande in het raffineeren van suiker en hetgeene daartoe behoort, welke societeit zal canteeren onder de naam van Cornelis Post en Compie.” In 15 artikelen werden de wederzijdsche verplichtingen der vennooten vastgelegd, „op alle welke conditien en voorwaerden de heeren comparanten verklaerden hunne voorsz. compagnieschap ter goeder trouwe en onder inwagting van des Heeren zeegen te hebben aengegaen en geslooten”¹⁾.

In het laatst der 18de eeuw ging de suikerraffinaderij, als zoo-veel andere nijverheidsbedrijven, er niet op vooruit. Als fabrieken van eenige beteekenis worden dan nog genoemd die van Van de Lande en Van Oordt, van Van Beeftingh en Boon, van Wilkens en J. Laregnere neveu, en van Wed. W. van der Masch en zoon en J. J. Elsevier²⁾.

Na den Franschen tijd geeft Bruining ons in zijn Tableau een overzicht van den toestand (1815). Hij zegt er het volgende van:

Les Rafineries de Sucre sont maintenant au nombre de 13 ou 14, et la plupart à quatre feux. Il y en avait autrefois plus de trente. Chacune d'elles employait de 20 à 25 ouvriers, parmi lesquels il y avait quelques femmes. Leurs productions étaient très recherchées et se débitaient très facilement le long du Rhin. Tandis que le cabotage des Rotterdamois fleurissait, il prévenait, ainsi qu'il a déjà été observé, qu'elles ne manquassent de matières premières. Dans les dernières années l'exemple de la Fabrique Royale, qui avait alors déjà pendant longtemps existé à Berlin, fut suivi par

---

1) Voor notaris Christiaan Beyerman te Rotterdam, akte 186.

2) Aanteekeningen van diverse certificaten, 15 Nov. 1796.